सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास माननीय न्यायाधीश श्री दीपककुमार कार्की माननीय न्यायाधीश श्री मीरा खडका

फैसला

060-CI-0369

मुद्दाः- बण्डापत्र बदर गरी अंशवण्डा गरी पाऊँ ।

धादिङ् जिल्ला गोगनपानी गा.वि.स. वडा नं.६ को चितवन जिल्ला शक्तिखोर पुनरावेदक गा.वि.स. वडा नं.९ मा घर भई जिल्ला तनहूँ देवघाट-२ बस्ने रामप्रसाद प्रितवादी

विरुद्ध

धादिङ जिल्ला गोगनपानी गा.वि.स. वडा नं.५ मान्खुटार बस्ने पवित्रा रेग्मी-१ प्रत्यर्थी ऐ.ऐ. बस्ने योगराज रेग्मी------- वादी

शुरु तहमा फैसला गर्नेः

धादिङ जिल्ला अदालतकाः माननीय जिल्ला न्यायाधीश श्री बाबुराजा कार्की

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने:-

पुनरावेदन अदालत, पाटनकाः माननीय न्यायाधीश श्री प्रकाशराम मिश्र माननीय न्यायाधीश श्री विष्णुदेव पौडेल

पुनरावेदन अदालत, पाटनको मिति २०६९।०६।११ को फैसलाउपर मुद्दा दोहोऱ्याई पाऊँ भनी परेको निवेदनमा न्याय प्रशासन ऐन,२०४८ को दफा १२(१) को खण्ड (क) र (ख) अनुसार मुद्दा दोहोऱ्याउने निस्सा प्रदान भई पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार छः

विपक्षी राम प्रसाद र म पवित्रा रेग्मीको वैवाहिक सम्बन्धबाट छोराहरु जेठो विपक्षी ओजराज माईलो विपक्षी नरहरी र कान्छो म योगराज भएकोमा हामी ५ अंशियार हालसम्म एकासंगोलमा बसी आएका छौं, अंश वण्डा भएको छैन । विपक्षीहरुको मिलोमतोमा हामीलाई थाहा निदई हाम्रो अंश हक मेट्ने नियोजित उद्देश्यले हामी एका संगोलको समान हैसियतका अंशियारहरुलाई वण्डापत्रमा संलग्नता नगराई हामी अंशियारहरुको अंशभाग पित तथा पिता रामप्रसादको जिम्मा रहने भिन हाम्रो अंश भागमा घटि र कमसल जग्गा राखी हाम्रो मंजुरी

वेगर मिति २०५६।१।७ मा विपक्षीहरुले र.नं. ३७७४ को लिखतबाट वण्डापत्र गरेकोले अंश वण्डाको १ र ३० नं. को पालना नगरी भएको उक्त वण्डापत्रको लिखत वदर गरी ५ भागको २ भाग अंश छुट्याई पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको फिराद दावी ।

वादीहरुले उल्लेख गरेको पुस्तावारीमा विवाद छैन जहाँसम्म अंश वण्डा गरी पाउँ भन्ने दावी झुट्टा हो । ओजराज रेग्मी र नरहरी रेग्मी अंश लिई छुट्टी बसेका छौ भने वादीहरुको अंश भाग रामप्रसादसंग छ । एका संगोलमा छौ भन्ने दावी झूट्टा हो । वादीहरुलाई घटी बढी नगराई सबैको सल्लाह सहमित भएर अंश माग्नेलाई छुट्याई दिनुहोस हाम्रो भाग तपाई जिम्मा राख्नुहोस् भनेकोले दुई अंशियारलाई अंश दिएको हुँ । वादीहरुको अंश मेरो जिम्मा हुँदा म रामप्रसादसंग मात्र अंश माग गर्नु पर्नेमा वण्डापत्र बदर गरी अंश पाउँ भन्ने वादी दावी झुठा हो भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादीहरुको प्रतिउत्तरपत्र ।

२०५६ सालको वण्डापत्र वदर गरी वादीहरुले ५ भागको २ भाग अंश पाउने हो भन्ने वादीका साक्षी विष्णु प्रसाद पोखरेल र कृष्ण प्रसाद पोखरेल तथा प्रतिवादीले आफ्ना २ छोराहरुलाई स्वआर्जनको जग्गा अंश भर्पाई गरी दिएको हो भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादीका साक्षी राजाराम सुवेदी समेतको वकपत्र ।

बण्डापत्रको लिखत असल नियतले भएको मान्न मिल्ने देखिएन । तसर्थ अंशियार सवैलाई अंश भाग नलगाई असमान भाग वण्डा लगाई कोहीले अंश लिने र छोडपत्र गर्ने कोहीले दिने कार्य भए गरेको देखिंदा उक्त मिति २०५६।१।७ मा भएको अंश वुझेको भर्पाई भिन र.नं. ३७७४ बाट पारित वण्डापत्रको लिखत वदर हुने ठहर्छ । उक्त वण्डापत्रको लिखत वदर हुने गरी फैसला भएकोले वादी प्रतिवादी संगोलको अंशियारा हुँदा वादीहरूले प्रतिवादीहरूबाट अंश पाउने कानूनी हक रहेको हुँदा वादी प्रतिवादीहरूबाट पेश भएको तायदातीमा उल्लेखित वादी प्रतिवादीहरूको नाममा दर्ता हाल कायम रहेको सम्मको सम्पूर्ण जग्गाहरूबाट वादीहरूले ५ भागको २ भाग अंश पाउने ठहर्छ भन्ने धादिङ्ग जिल्ला अदालतको मिति २०६८।३।१२।१ को फैसला ।

प्रत्यर्थीहरुलाई अंश गरी दिन्न भनेको पिन नहुँदा र अंश पिन नमागेको कारण र प्रत्यर्थी मध्येको कान्छो छोरा योगराज काठमाण्डौमा सवारी चालक भएको हुँदा र श्रीमती धादिङमा नै बसेको हुँदा मेरो र निजहरुको अंश भाग समेत म सँग भए रहेको अंश माग भएको वखत दिने नै भएको हुँदा अंश भर्पाई वदर हुनु पर्ने होइन, हुन पिन सक्ने कानूनी आधार पिन छैन । यस सम्बन्धमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादीत भएको सिद्धान्तमा "अंश छोडपत्र भन्नु अंशीयारले आफूले पाउने अंश केही पिन निलई थोरै वा बढी सम्पत्ति वुझी लिई आफ्नो हक अंश छोडपत्र पास गरी दिएकोलाई मान्नु पर्ने " भनी उल्लेख भएकोले अंश छोडपत्र गर्न नपाउने कानूनी प्रावधान भएको देखिन्न । यसरी कानूनको परिधि भित्र रही अंश बुझाई भरपाई लिई अंश लिनेले अंश छोडपत्र गरी दिन पाउने मौजूदा

कानूनको अपव्याख्या भई हदम्याद विहिन फिराद दावीलाई समर्थन हुने गरी भएको फैसला प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ३, ५४ को विपरित भएको हुँदा उल्टी भागी छ, उल्टी गरी मेरो शुरु प्रतिउत्तर जिकिर र पुनरावेदन जिकिर अनुसार हुने गरी न्याय दिलाई पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदन अदालत, पाटनमा परेको पुनरावेदन पत्र ।

अंश भरपाईको लिखतमा वादीहरु सम्मिलित भएको नदेखिएको वादीहरुको के कित कुन सम्पत्ति अंश भाग छुट्याईएको भन्ने नदेखिएको समेतबाट सुरु जिल्ला अदालतले अंश भरपाईको लिखत बदर गरी ५ भागको २ भाग अंश वादीहरुले पाउने गरी मिति २०६८।३।१२ मा भएको फैसला मिलेकै देखिन्छ । सदर हुने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०६९।६।११ को फैसला ।

हामी अंशियारहरु बिच अंश भरपाई हुँदाका बखत घरयासी सर सल्लाह हुँदा जेठो र माहिलो छोराहरुले अंश लिई भिन्न बस्ने र प्रतिवादी म रामप्रसाद रेग्मी र वादी पिवत्रा रेग्मी र योगराज रेग्मी एकासंगोलमा रहने बस्ने सल्लाहा भए अनुसार मुलुकी ऐन रिज्रष्ट्रेशनको महलको १ नं. बमोजिम मिति २०५६।१।७ मा अंश भरपाई कागज गरी अन्य प्रतिवादीहरु अलग भिन्न भई बसेका हुन । अंश भाग बापत राजिखुसीले आ-आफ्नो अंश बुझिलिई दिई अन्य चल अचल सम्पत्ति अंश छोडपत्र गरेको कानून सम्मत भएको हुँदा अंशवण्डा बदर हुन सक्ने होइन र अंश वुझी लिए दिए पश्चात आफ्नो नाउँमा भएको सम्पत्ति मुलुकी ऐन अंशवण्डाको १९ नं. बमोजिम घर व्यवहार चलाउन तथा जग्गा किन्ने र विकि गर्ने गरेको लिखत बदर हुन सक्ने होइन । शुरु जिल्ला अदालतबाट मिति २०६८।३।१२ मा भएको फैसलालाई मिति २०६९।६।११ मा पुनरावेदन अदालत पाटनबाट सदर हुने ठहऱ्याएको फैसला कानुनको त्रुटि र नजिरको पालना समेत नभएको हुँदा न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१) को खण्ड (क) र (ख) बमोजिम मुद्दा दोहो-याई हेरी निस्सा पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी रामप्रसाद रेग्मीको निवेदन ।

यसमा प्रतिवादी रामप्रसादले वादीहरूको भाग बाँकी राखी अंश वण्डाको १९ को देहाय १ नं. बमोजिम वावुले दिन पाउने भित्रका जग्गा विक्री गरेको भन्ने जिकिर लिएको अवस्थामा त्यसतर्फ विवेचना नै नगरी भएको पुनरावेदन अदालत, पाटनको मिति २०६९।६।११ को फैसलामा, अंशवण्डाको १९(१) नं. अ.वं. ८२,१८४ र १८४ नं. प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ३,४४ तथा सर्वोच्च अदालत वुलेटीन अंक १९ पूर्णाङ्क २२९ मीनबहादुर बस्नेत विरुद्ध वेद कुमारी बस्नेत भएको बकसपत्र बदर मुद्दामा प्रतिपादित सिद्धान्त समेतको त्रुटि भई न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२ को खण्ड १ को देहाय (क) र (ख) को अवस्था विद्यमान देखिँदा मुद्दा दोहो-याई हेर्न निस्सा प्रदान गरिदिएको छ । सम्बन्धित मिसिल तथा विपक्षीहरूलाई झिकाई नियमानुसार पेश गर्नू भन्ने यस अदालतको मिति २०७०।४।४ को आदेश ।

नियमबमोजिम दैनिक मुद्दा पेशी सूचीमा चढी निर्णयार्थ आज यस इजलास समक्ष पेश भएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदनपत्र सिहतको मिसिल अध्ययन गरियो । पुनरावेदक/प्रतिवादीको तर्फबाट उपस्थित विद्धान अधिवक्ता श्री पुण्यप्रसाद दंगालले मेरो पक्ष रामप्रसाद रेग्मीले विण्णुप्रसाद रेग्मीबाट र.नं. २३४६ मिति २०२८।१२।१४ मा भूमि प्रशासन काठमाण्डौबाट पारित गरि लिएको जग्गा धादिङ जिल्ला गोगनपानि गा.वि.स. वडा नं. ६(च), कि.नं. ४७ को जग्गा पैतृक सम्पत्ति नभई मेरो पक्षको स्वआर्जनको कमाई हो । सो सम्पत्ति मेरो पक्षले आफूखुस गर्न पाउने भई जो कोहीलाई कुनै पनि व्यहोराले हक हस्तान्त्रण गरी दिन सक्ने सम्पत्ति हो । विपक्षीहरुले यही सम्पत्तिबाट अंश पाउनु पर्ने हो भन्न पनि मिल्दैन । सुरुले सम्पूर्ण जग्गाहरुबाट वादीहरुले ५ भागको २ भाग अंश पाउने ठह-याएको फैसलालाई सदर गरेको पुनरावेदन अदालत, पाटनको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा सो फैसला वदर गरी पुनरावेदन जिकिर बमोजिम इन्साफ गरी पाऊँ भन्ने समेत व्यहोराको बहस प्रस्तुत गर्नू भयो ।

प्रत्यर्थी/वादीहरूको तर्फबाट उपस्थित विद्वान विरिष्ठ अधिवक्ता श्री नारायण बल्लभ पन्त र विद्वान अधिवक्ता श्री जगदीश चन्द्र पाण्डेले मुलुकी ऐन अंशवण्डाको १ नं. मा अंशवण्डा गर्दा वावुआमा लोग्ने स्वास्नी छोराछोरीहरूको जियजियैको अंश गर्नु पर्दछ भन्ने र अंशवण्डाको २ नं. ले वण्डा गर्दा अंश पाउने सबैको वरावर अंश गर्नुपर्छ भन्ने स्पष्ट कानूनी व्यवस्था भएकोमा मेरो पक्षको सहमित विना अरु दुई अंशियारलाई राम्रो जग्गा अंश छुटचाई दिने र कमसल जग्गा मेरो पक्षको भागमा पार्ने नियतले लिखत तयार गर्ने कार्य समेत गरेको हुँदा सुरुले सम्पूर्ण जग्गाको वादीहरूले ५ भागको २ भाग अंश पाउने ठहऱ्याएको फैसलालाई सदर गरेको पुनरावेदन अदालत, पाटनको फैसला कानूनसँगत हुँदा सो फैसला सदर कायम राखी न्याय इन्साफ गरी पाऊँ भन्ने समेत व्यहोराको बहस प्रस्तुत गर्नू भयो ।

विद्धान अधिवक्ताहरुको वहस बुँदालाई समेत मध्यनजर राखी मिसिल सम्लग्न प्रमाण कागजातको अध्ययन गरी प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन अदालत, पाटनको मिति २०६९।६।११ को फैसला मिलेको छ छैन ? पुनरावेदन जिकिर बमोजिम हुनुपर्ने हो वा होइन सोही विषयमा निर्णय दिनु पर्ने देखियो ।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा, विपक्षीहरुको मिलोमतोमा हामीलाई थाहा निर्दे हाम्रो अंशहक मेट्ने नियोजित उद्देश्यले हामी एकासंगोलको समान हैसियतका अंशियारहरुलाई वण्डापत्रमा सम्लग्न नगराई हामी अंशियारहरुको अंश भाग पित तथा पिता रामप्रसादको जिम्मा रहने भनी हाम्रो अंश भागमा घटि र कमसल जग्गा राखी हाम्रो मञ्जरी बेगर मिति २०५६।१।७ मा विपक्षीहरुले र.नं. ३७७४ को लिखतबाट बण्डापत्र गरेको अंशवण्डाको १ र ३० नं. को पालन नगरी भएको उक्त वण्डापत्रको लिखत बदर गरी ५ भागको २ भाग अंश छुट्याई पाऊँ भन्ने मुख्य फिराद दावी भई वादीहरुलाई घटी बढी नगराई सबैको सल्लाह सहमित

अनुसार दुई अंशियारलाई अंश दिएको हो । वादीहरूको अंश म रामप्रसादसँग भएको हुँदा वण्डापत्र बदर गरी अंश पाऊँ भन्ने वादी दावी झुठ्ठा हो भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिउत्तर जिकिर देखिन्छ । सुरूले सम्पूर्ण जग्गाहरूबाट वादीहरूले ५ भागको २ भाग अंश पाउने ठहऱ्याएको फैसलालाई सदर गरेको पुनरावेदन अदालत, पाटनको फैसला उपर प्रतिवादी रामप्रसाद रेग्मीको मुद्दा दोहोऱ्याई पाऊँ भनी निवेदन परी यस अदालतबाट दोहोऱ्याई हेर्ने निस्सा प्रदान भई प्रस्तुत पुनरावेदन निर्णयार्थ पेश भएको रहेछ ।

प्रतिवादी रामप्रसाद रेग्मी र वादी पवित्रा रेग्मीको वैवाहिक सम्बन्धबाट छोराहरु ऋमशः ओजराज, नरहरी र योगराज रेग्मीको जन्म भै नातामा कुनै विवाद नदेखिई समान अंशियार भएको देखिन्छ । वादीहरूको अंशभाग प्रतिवादी रामप्रसाद रेग्मीसँग छ भन्ने प्रतिउत्तर लेख बाट देखिन्छ । मिति २०५६।१।७ मा भएको अंश भरपाईको लिखत हेर्दा ओजराजले कि.नं. ४७ मध्ये क्षे.फ. १-८-०-०, कि.नं. १३६ मध्ये ०-१०-१-२ र कि.नं. १११ मध्ये १-०-०-० जग्गा लिएको देखिन्छ । नरहरीले कि.नं. ४७ मध्ये क्षे.फ.१-८-० कि.नं. १३६ को क्षे.फ. ०-१०-१-२ र कि.नं. १११ मध्ये क्षे.फ. १-०-०-० जग्गा लिएको देखिन्छ । लिखतमा वादीहरूको अंश प्रतिवादी रामप्रसादसँग जिम्मा रहेको भनेतापनि के कति सम्पत्ति जग्गा रहन गएको हो सो लिखतमा उल्लेख भएको देखिँदैन । उक्त अंश वुझेको भरपाईमा यी वादीहरूको सहीछाप भएको पनि देखिदैन । धादिङ जिल्ला अदालतबाट भएको फैसलामा नरहरी र ओजराजले पुनरावेदन नै नगरी बसेको पनि देखियो । अंशको हक अंशियार भएका नाताले स्वतः प्राप्त गर्ने हक हुँदा यसरी स्वतः प्राप्त गर्ने अंश जस्तो नैसर्गिक कानूनी हकलाई निष्क्रिय वा संकुचित पार्ने गरी भएको कुनै लिखतले कानूनी मान्यता प्राप्त गर्न सक्ने पनि देखिँदैन । अंशियार बिच कुनै लिखत वा व्यवहार गर्दा यस्तो कुनै अंशियारले आफूले अंश दिनुपर्ने अन्य अंशियारको असहमति हुँदाहुँदै उसको अंश हकलाई सीमित वा संकुचित गर्ने गरी कुनै लिखत गर्न मिल्ने पनि देखिँदैन ।

मुलुकी ऐन अंशवण्डाको महलको १ नं. हेर्दा, अंशवण्डा गर्दा यस महलका अन्य नम्बरहरूको अधीनमा रही वावु, आमा, लोग्ने, स्वास्नी, छोरा, छोरीहरूको जीयजीयैको अंश गर्नुपर्दछ भन्ने उल्लेख गरेको पाइन्छ । यस्तै २ नं. मा भएको व्यवस्था हेर्दा यस महलमा अन्यथा लेखिएमा बाहेक यसै महलको १ नम्बर बमोजिम अंशवण्डा गर्दा अंश पाउने सबैको वरावर अंश गर्नुपर्छ भन्ने स्पष्ट उल्लेख भएको पाईन्छ । प्रस्तुत मुद्दाको सन्दर्भमा विचार गर्दा यी वादीहरू र प्रतिवादीहरू समान अंशियार भएकोमा विवाद नहुँदा यीनीहरू विच अंशवण्डा हुँदा जीयजीयैको वरावर अंशवण्डा गर्नु पर्नेमा ५ अंशियार मध्ये २ अंशियार ओजराज र नरहरीलाई स्पष्ट कि.नं. र क्षे.फ. उल्लेख गरी अंश दिएको देखिएता पनि यी प्रत्यर्थी/ वादीहरूको भागमा के कित अंश भाग परेको छ स्पष्टरूपमा किह कतै उल्लेख भएको मिसिल संलग्न प्रमाण कागजबाट देखिदैन ।

अंशवण्डाको ३० नं. मा भएको कानूनी व्यवस्था हेर्दा, अंशवण्डा गर्दा साक्षी राखी कानून बमोजिम वण्डा छुट्याई वण्डापत्रको कागज खडा गरी लिने दिनेको र साक्षीको समेत सिहछाप गरी रजिष्ट्रेशन गर्नु पर्नेमा सो गरी राखु पर्छ । सो बमोजिम नभएको वण्डा सदर हुँदैन भनी उल्लेख गरेको पाईन्छ ।

यी वादी र प्रतिवादीहरु बिचमा मिति २०५६।१।७ मा भएको भनिएको अंश भरपाईको कागजमा उल्लिखित कानूनी व्यवस्था अनुसार रीत पुगेको समेत देखिँदैन । यी वादीहरु र प्रतिवादी अंशियार भई यिनीहरुबीच विधिवत् रुपमा वण्डा भएको अवस्था मिसिलबाट देखिँदैन । केवल वादीहरुको अंशभाग प्रतिवादी रामप्रसाद रेग्मीको जिम्मा छ भनी र अन्य प्रतिवादीहरू ओजराज र नरहरीलाई अंश दिई सकेको कानून संगत छ भन्ने प्रतिउत्तर जिकिरके आधारले मात्रे अंशजस्तो नैसर्गिक अधिकारबाट वादीहरूलाई विच्चित गर्न समेत एकातर्फ देखिदैन भने अर्कातर्फ पतिले वा वावुले आफ्नै ज्ञानसीपले आर्जन गरेको सम्पत्ति भएपनि पत्नी वा छोराछोरीले त्यस्तो सम्पत्तिमा अंश लाग्ने नै हुन्छ । यस अदालतबाट मुद्दा दोहो-याई हेर्न आदेश दिँदा उल्लेख भएको मिन बहादुर बस्नेत विरुद्ध वेद कुमारी बस्नेत भएको बकसपत्र बदर मुद्दा (स.अ. वुलेटिन वर्ष १० अंक १९ माघ १-१४, ०५८ पूर्णङ्क २२९ पू.ई) मा अंश सम्बन्धी विवाद नभै वकसपत्र बदर हुने हो होइन भन्ने विवाद रहेको देखिन्छ । अंशियार विच सम्पत्ति बण्डा गरि दिनु पर्ने भन्ने विषयसँग सम्बन्धित नभएको भन्ने सो मुद्दाको फैसलामा नै उल्लेख भएको अवस्था छ । प्रस्तुत विवाद मूल रुपमानै अंश पाउने वा नपाउनेसँग सम्बन्धित भे वादीहरूले अंश ने नपाएको स्थिति छ । यस्तो अवस्थामा वादीहरुलाई अंश जस्तो नैसर्गिक विषयमा हक हनन हुने गरी बण्डापत्र खडा गर्ने, विभिन्न लिखतहरूबाट जग्गा विक्रि गर्ने जस्ता कार्य उक्त प्रतिपादित सिद्धान्त तथा अंशवण्डाको १९(२) को व्यवस्थाले गर्न मिल्ने देखिदैन । समान अंशियारको हक हनन हुने गरी बण्डापत्र खडा भएको र अन्य अंशियारलाई अंशिदने कोहीलाई निदने गर्नु अंशवण्डाको १९(२) बमोजिम निमल्ने र व्यवहार चलाउन अंशवण्डा गर्ने वा लिखत गरिदिने भन्ने प्रतिवादीको जिकिर समेत विरोधाभाषपूर्ण देखियो । आफ्नो पालामा आर्जेको सम्पत्ति भनि प्रतिवादीले जिकिर लिएकोमा सावित्रि समेत विरुद्ध पार्वती थापा समेत भएको अंश चलन मुद्दा (ने.का.प. ०६४, नि.नं. ७८१४ पृष्ठ १४० पू.ई) मा समान अंशियार भएता पनि समान स्तरका अंशियार नभई वुवा वा लोग्नेको सम्पत्तिमा छोरा र श्रीमतीको हक पहिले लोग्ने वा वावुको हक सृजना भएपछि मात्र सृजना हुने हुँदा वावु वा लोग्नेले जुनसुकै व्यहोराबाट कमाएको सम्पत्तिमा र लगाएको ऋण समेतमा छोरा स्वास्नीको उत्तिकै हक अधिकार सृजना हुने, वावुको वा पतिको आर्जन छोरा स्वास्नीको लागी पैत्रिक सम्पत्ति हुने भन्ने प्रतिपादित सिद्धान्तबाट समेत पुनरावेदक/प्रतिवादीको जिकिर तथा निज तर्फबाट रहनु भएका विद्धान कानून व्यवसायीहरुको बहस जिकिरसँग सहमत हुन सिकएन ।

अतः माथि विवेचित आधार प्रमाणबाट सम्पूर्ण जग्गाहरूबाट वादीहरूले ५ भागको २

भाग अंश पाउने ठह-याएको धादिङ जिल्ला अदालतको मिति २०६८।३।१२ को फैसलालाई सदर गरेको, पुनरावेदन अदालत, पाटनको मिति २०६९।०६।११ को फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदक/प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाई दिनू।

उक्त रायमा सहमत छु ।

न्यायाधीश

न्यायाधीश

इजलास अधिकृतः- विद्याराज पौडेल कम्प्युटर अपरेटरः- यामप्रसाद रेग्मी

इति संवत् २०७३ साल भाद्र १ गते रोज ४ शुभम् -----